

VII. ÉVFOLYAM. Megjelenik minden vasárnap. Ára félévre 3, egész évre 6 frt.	Az előfizetési pénz a KIADÓHIVATALBA Lipót-utca 45. sz. alá küldendő.	Budapest, aug. 10. 1873. 32-ik szám.	GYÜJTŐKNEK öt előfizető után tiszteletpéldány jár. Egyes példány ára 15 kr.	*Szerkesztői iroda:* Lipót-utca 45. sz. ide küldendő mindenféle kézirat, mely »LUDAS MATYINAK« van szánva.

Tudatás.

„Ludas Matyi" megjelenését hat hétre, azaz f. é. október 1-öig beszüntetem. Reménylem ez idő alatt Kerkápoli ur felállitja az önálló magyar bankot!

Pest, augusztus 10-én 1873.

MÉSZÁROS KÁROLY,
szerkesztő és kiadó.

Mi ujság a nagy világban?

(Elmondja Ludas Matyi busmagyar kadenciákban.)

Barátom! rosz idő jár most a tréfára . .
Megbomlott a világ, hogy ne? hisz malmára
— Őszinte szavamat hiszed vagy nem hiszed —
A gazság ördöge hajtja ma a vizet.

Hullnak az emberek, mint a legyek őszszel,
Ügyvéddel, doktorral, kukoricacsőszszel
Egyformán liquidál a kolerás halál . .
Nem szökhetsz meg tőle, mindenütt feltalál.

Aztán lásd jó ember! milyen komisz [illegible]?
Most még az igazság kereke sem forog,
Pedig e kereket, de főleg tengelyit
A te hájadból ám ugyancsak jól kenik.

Miniszter és titkár, tanácsossal egybe . . .
A hivatalába hetekig sem megy be.
Igy hát az igazság nyakát is szegheti —
Utjában, ha azt rosz csillag-zat vezeti.

Bölcs Pátrónus pedig ki tudja szemelni:
Melyik kegyenc szeret naphoszat heverni —
S oly léhűtőt rak a közügyek élére:
Csürhét sem lehetne bizni a kezére.

Silányul fizetett buza és a gabna,
Ó bár csak jövőre vetőmag maradna,
Mégis a veszi ki szádból a falatot —
Aki bizony ezért cseppet sem izzadott.

Sőt hogy a nagy nyomort, nagyobb baj tetőzze
Elviszi adóba Kerkápoli hőse
Verejtékkel szerzett marhádat, gunyádat —
Beteg asszony alól a vackot, az ágyat.

És mig a nép ezre nyomorban hentereg:
Zsebre milliókat raknak gazemberek —
Igen miliiókat, szabadon rabolhat
A promessel csaló s álnokul bukott had.

S melyért függni kéne neki a bitófán
Kibuvót talál a törvénynek hálóján.
Pár év mulva fényes hintóba láthatod
Azt a gazembert, ki megcsalt és megrabolt.

Pusztulunk és veszünk; a hazafiságnak
Izzó tűzszikrái mind hamuvá válnak.
Nyomorult kor biz ez, nem látja hogy a vész
Mély örvénye alá süjjed, és ott elvész.

Egy önálló bankra, a hon oltárára
Im áldozatot tesz hazánk egy polgára,
Hatvanezer frankot ajánl fel Barabás*)
Akad e követő? nem akad senki más.

Szégyen reánk, szégyen, örökös gyalázat!
Lelkiismeretünk önmagunkra támad —
Isten sem segit meg, de hogy is segitsen?
Ha bennünk akarat és önsegély nincsen.

Talán sötét szinnel festem is a képet?
Ó nem. Kérdezd csak meg a dolgozó népet,
Kiknek filléréből paloták épülnek —
Lesz mit látni szemnek, lesz mit hallni fülnek.

Hogy ült fel az „Ellenőr" a „Reform"-nak.

Az „Ellenőr" és a „Reform" napilapok köztudomás szerint ugy viszonylanak egymáshoz a barátságban, mint a kutya meg a macska.

Persze ha ilyen két irodalmi ördög hajba kap egymással, főleg ily veszett kánikulában, bezzeg van min mulatni magát az olvasópublikumnak.

Ha az „Ellenőr" a „Reform" elleni szóharcában efféle lövegeket szór egyik napon:

„hencegő",
„hóbortos",
„szellemi koldus",
„kontárkodó",
„packázó",
„obscurus",
„hepciáskodó",
„haszontalan",
„buta" és
„irodalmi szajha".

Másnap a „Reform" válaszában következő titulusokkal torkolja és hurrogja le az „Ellenőrt":

„maliciosus",
„félbolond",
„kapcáskodó",
„szemtelen",
„affektáló",
„triviális",
„piszokfészek",
„nyeglye szájhős",
„charlatán" és
„goromba".

Harmadik nap aztán, látva az „Ellenőr", hogy olyan ellenféllel van dolga, a ki nem szokott adósa maradni, fordit egyet a köpönyegen és hizelegve elismeri az „apróságok"-ban, hogy a „Reform": „sok jó cikket hoz, nagy erélyt fejt ki és hasznosan müködik a közerkölcsöket illető több nevezetes kérdésben, s kötelességének is tartja különösen a mai vezérczikkét az illetők komoly figyelmébe ajánlani, melyből meggyőződhetni, hogy a „Reform" tisztán lát, világosan itél" stb.

Az olvasó, hogy ne lenne kiváncsi arra a vezércikkre, miről egy irodalmi ellenfél is oly nagy elismeréssel és dicsérettel nyilatkozik? fut

*) Barabás János, puszta-kecskési (Zemplén m.) birtokos és honpolgár az eke szarva mellől egy magyar nemzeti bank mielőbbi felállitására a maga részéről 60 ezer frankot ajánlott meg aranyban és ezüstben, mint munkája, szorgalma és szerencséjének öszves termékét. Szerk.

a kávéházba s olvassa a „Reform" mai vezércikkét, a melyben az „Ellenőr" szerkesztője „perfid" és „nyomorult"-nak deklaráltatik.

Igy ült fel az „Ellenőr" a „Reform"-nak.

Hogy járt Dani bácsi herr von Rumburgerrel?

— Mindennapi történet. —

Dani bácsi hitelezője volt herr von Rumburgernak, ki a váci uton galanteria cikkeket árult a boltjába néha-néha beszállingózó néhány szál publicumnak.

A fizetés határideje itt volt, de herr von Rumburger hasztalan kereste teli bugyellárisát, kénytelen volt kijelenteni, hogy biz ő még nem képes letenni a hitelezett összeget. Dani bácsi kereken kinyilatkoztatja, hogy beperli. El is megy a prókátorhoz, kivel beadatja jun. 24-én a keresetet a váltótörvényszékhez. A váltótörvényszék julius 8-ára kitüzi a tárgyalást, érdemleges határozatot azonban csak julius 17-én hoz; ezen érdemleges határozatban ki van mondva a különbeni végrehajtás terhe alatt történendö 24 óra allati fizetésnek kötelezettsége, — de e végzést csak augusztus 5-én juttatják a prókátor kezeibe, ki most már utána lát a foglalásnak.

Hanem mint ámul a végrehajtó — és poczakos becsmesterrel közeledö prókátor? — a bolt elött pereg a dob; a népes falak közt árverezök kiáltása hangzik.

— Tarde venientis nec ossa Laci komám! — harsogja dr. junior Pataky — itt már minden a mienk, menjetek isten hirével!

— — — — — — — —

Dani bácsi pedig odahaza eregette a füstöt a tágöblü csibukból. Ügyvéde már értesitette, hogy herr von Rumburgernál minden elveszett.

Egyszerre kopogtatás ébreszti fel szomorú merengéseiből.

— Szabad!

Rumburgar úr lépett be az ajtón.

— Nos, mit keres maga itt?

— Fizetni akarok!

— Fizetni? hisz nincs magának egy fityinge se, kotródjék el tüstént!

— De talán meghallgathatná mit akarok mondani. Látja uraságod a nagy pénzszükséget mindenfelé. Engem is az tett tönkre. Uraságodnál szemesebb hitelezők, illetöleg azok, kiknél régibb lejáratú váltóim voltak, elöbb lefoglalák s el is árverezék vagyonomat. Összes ingóságaim — mint családtalan, hónapos szóbában lakó embernek — a bolti helyiség tárgyai voltak. De bennem él még a becsület is. Van egy pár franko-magyarbank-részvényem, melyeket, hogy veszett fejszének legalább nyele kerüljön — lelkiismeretes kötelességemnek tartom uraságodnak átadni, de csak azon feltétellel, ha evvel megelégedve, váltómat visszaadja.

Dani bácsi gondolkodott egy darabig; de fontolóra vevén, miszerint jobb a mai veréb a holnapi tuzoknál, aztán meg kitudja, vergődik-e még ezen ember valamire? abban állapodott meg, hogy csakugyan visszaadja a váltót Rumburgernek a frankó-zsidóbank 77%-al alparin álló részvényeiért.

Ekkor a herr von elövette értékpapirjait, számszerint 10-et, odaolvasta Dani bácsi elé, aztán szépen kezébe vette a váltót, gyertyát gyújtott, és elégette annak rendi és módi szerint.

Hanem mikor ez megtörtént, Rumburger ur alázatos pofája olyanforma nagy örömöt sugárzott, mint a macskáé, ha egeret fogott. Minden engedelem nélkül leereszkedik Dani bácsi mellé a pamlagra és rágyújt a szóra.

— Édes Dani bácsi (Dani bácsi nagyot néz) köszönöm hozzám való jó indulatát. Most következik a fizetés második, szóbeli része. Tudja-e, mikor évekkel ezelött a leányába belebolondultam és kezét meg kértem; azt mondták: olyan mint egy zsidó. Boszút akartam állni, olyat, hogy az igazán zsidótermészetü legyen. Uraságod hitelezett nekem, s mikor lejárata közelgett, egy jóbarátom elöbb ragadta meg a gyeplöt, s hamis váltó segélyével számomra tartotta meg a vagyont. Ne busuljon, többen is vannak önök, kiket igy felültettem, én pedig gazdagabb vagyok mint ezelött.

Dani bácsi dühbe jött, és a mellőle gyorsan menekülö Rumburger urhoz csapta a vastag csibukszárat csak anynyit tudott mondani: gazember! —

Igy jár az, ki nem köszön a zsidónak! de legjobban a franko-magyarbank részvényeivel járta meg Dani bácsi, mivel azokat még a börzén is az **Itt**-ekre viszik Gratis!

Nekrolog.

(Az állatkerti megboldogult oroszlán felett kesergik a részvényesek.)

Meghalt egy oroszlán, azaz hogy megdöglött,
Állatkert-részvények, ti most alább szöktök.
Hulljanak, hulljanak részvénytelt könnyeink,
Az állatkirály már ránk többé nem tekint.
Vettük Casanova asszonytól és aztán . . .
Két napi kolera páráját szalasztá.
Hulljanak, hulljanak részvénytelt könnyeink
Az állatkirálynak hült holt teteme int.
Sirkő nem kell neki, maga lesz az emlék . . .
Bámulni fogja őt a késő nemzedék,
Ott a muzeumban lesz a helye neki . . .
Bőrét majd az öreg Pulszki kitömeti.

*

Forrongás két tak

az augusztusi házbé

arékpénztár előtt

izetések idején.

A honvéd bakkancs.

Megkövetem manipuláns strázsamester uramat,
Rosz bakkancs az, mit a vitéz honvédfiúk hordanak.
Feje, talpa tüt nem látott; csiriz ragasztja össze:
Mindjárt fucscs az, ha lábára az ember felkötözte.

Megkövetem manipuláns strázsamester uramat,
Annak a nímetnek e hont igy megcsalni nem szabad.
Csizmadia vagyok én is; ott tanultam Tatába —
Tudom milyen a jó bakkancs stoffja meg a formája.

Megkövetem manipuláns strázsamester uramat,
Szigyenlem ám ily bakkancsba bujtatni a lábamat.
Hisz ez le strapációra se prádéra nem való:
Nyáron belemegy az eső, télen belemegy a hó.

Megkövetem manipuláns strázsamester uramat,
Almárjomba kéne tenni e komisz bakancsokat.
Hiszen én még álmomba is külömbeket csinálok.
Lábszij kellene Skénének, előállitójának.

Megkövetem manipuláns strázsamester uramat,
Ha egy nőszemély mondását itt kitálalnom szabad,
Katinak multkor mutattam, azt mondta, köpödelem.
Pedig ő csak ügyetogyott dajka volt vala legyen.

Megkövetem manipuláns strázsamester uramat,
Felsőbb helyen adja be az bakkancsos panaszomat.
Máskülönben nóta lészen, mely ily módon harangoz:
Honvédgyerek akkor csinos, mikor bakkancsa rongyos?

Stibli Marczi,
honvéd közvitéz.

Teörmelékes jedzésec az persah-sahrul.

Elméne peniglen az padisah eő kegielme a Vienna városabeli kiállitásba, hol is szemügyre vevé vala az ott levő külömb-külömbféle jószágokath, minőket látwa, szemét száját eltátotta vala.

Jelessen: mikor lábát betenné az frankok classisába, tsakhogi le nem pottyana az ókulárioma — pupillajjath annyira kitágitotta, mivelhogi egi inyeszerint való hölgyet — amint mostanság a hervadó leányasszonyokat nevezni szokták — pillantott meg légyen.

Odaméne hozzá az sah, és megtsipkedvén az álláth,és szólván néki nádmézes szavakat — megparancsolta az perzsa országnagyoknak, akik eő kegielmét környékezik és kisérgetik vala, hogy: „ezt a hurit fogjátok circulus vitiosusba, hogy el ne mehessen, és hozzátok utánom“.

Ezeknek utána bemenének Xerxes fiai az Ausstellung graeca classisába, hová is a görög künstlerek deponálák wala productumaikat. Itt egi képet látott meg sah eő kedjelme, mibe a maga arcképére ősmére. Nagyot nevetett neki, mint Pista a Tündérlak cimü komédiában. Váljék Nasr-ed-din uramnak kedves egésségére.

Dum e classe graecorom visszajött légyen, ellátogata az itáliai képfaragók tsarnokába, hol különösen megnézegette a cobor-faragványokath, és egy marmora köbül ketsesen kifaragott leányt — oh, oh, chrónikás nyelvemmel miképen is drukkoljam ki illendön — megtapogatott. Kár, nagyon kár — ugymond — hogy köbül van.

Horae festinant, és a sah stomachusa hamar megérzi az étel héányát, ennélfogvást mindezek után enni futa. Vele futa a nagi khan és a többiek, vele futa a frankok kiállétásaban magukhoz édesgetett nő is. Itt láttak őt utoljára a szemfüles hirhordók, fránya ujság irók, — senki ember féja se vette észre többet .... és tsak gyanitanyi lehet, de még azt se, hova lett..?

Mostan penigh nyugodalmas jójcakát kévánok sah uram eő kegielménec

Szerenchétlen Flautas,
historiograph.

Szerelmi bosszú
vagy
A végzetes puskadurranás.

(Népköltészeti ballada szomoru kadenciákban.)

Az alföldön egy faluban
Élt az öreg Peták uram.
Him, him, hom!
Öreg, mint a felesége,
Ki jár nyolcvanadik évbe...
Sajnádiridom!

Kint ülnek a tornác előtt.
„Hallod anyjuk, valaki lőtt!“
Him, him, hom!
„Hallom, hajh, nékem is egyszer
Tisztelegtek lövésekkel...“
Sajnádiridom!

„Kati, Kati, ugy emlékszem
Én neked sohase lőttem.“
Him, him, hom!
„Keed nem, — de akkor más legény
Kedves babája voltam én.“
Sajnádiridom!

Elképped az öreg ember:
„Más az én feleségemmel!“
Him, him, hom!
„Nem mondanád meg Katica!
Él-e még az, és ki fia?“
Sajnádiridom!

„Él bizony az édes apjok.
De hisz a már régi dolog —
Him, him, hom!
Rávallok hát, mi tagadás:
Ő az ujsori Pap Tamás.“
Sajnádiridom!

„Oh, engem ez vérig bosszant!“
S veri Katit széltén, hosszant.
Him, him, hom!
A verésbe, ütlegtánczba
Dagad a nő keze, lába...
Sajnádiridom!

Szegény asszony, te utánad
Peták, Pap Tamásra támad.
Him, him, hom!
„Tamás koma, agyonütlek!“
S erre, arra száll az ütleg.
Sajnádiridom!

Megy a dolog a biróhoz.
Biró ily itéletet hoz:
Him, him, hom!
Hordja kiki a mit kapott,
Üssön kő Petákot, Papot!
Sajnádiridom!

Gereblye Pali,
a falu poétája.

Sziporkák.

Egy embert az utczán ért el a cholera.

Moritzlében látta ezt; és sokat hallván harangozni a járványos krachról, e szavakkal fordult a papához:

— Ugy-e azt az embert a krach ütötte meg?

— Nem az Moritzlében, hanem a kholera.

— Hát nem mindegy az?

— Nem ám fiam, mert a krachtól a feje, a cholerától pedig a hasa fáj az embernek.

— No, — igy szól egy 48-as füllöp szállási polgárhoz valaki — Csenátony ugyan sok piszkot ken ám a szélső balra!

— Telik tőle, mert van neki — válaszol a 48-as laconice.

K. Dáni igen nagy szamár volt a pápai collegiumban. Érettségi vizsgán a jó öreg Bocsor a legkönnyebb kérdést akarván adni, azt mondta neki:

— Ki volt a leghatalmasabb római pápa?

— Pázmán Péter esztergomi érsek — lön a felelet.

Mult szerdán augusztus 6-án Csernátonyhoz egy barátja lépett be, s illő posituraban névnapi köszöntővel lepte meg a monoklis fuzionalistát.

— Köszönöm barátom szives megemlékezésedet, de az én nevem napja csak hetek mulva lesz.

— Hogy hogy? hetek mulva?

— No igen, augusztus 25-én.

— Ne beszélj; hiszen ma van urszine változásának napja!

Kánikólikus románcok.

A nemeslelkü egér.

Herr von Patzli meg egy egér
Egy szobába laktak.
Rosz sorsa volt Patzli urnál
A szegény állatnak.

A gazda? koplalt maga is;
Mit tegyen kliense?
Azt a sovány szalmazsákot
Régen összeette...

Piros orral, bus arccal jött
Egyszer haza Patzli,
Kötelet is hozott; Minek?
— Magát főlakasztni.

Úgy tett, a hogy kigondolá,
Hanem a hü cseléd
Éhes volt... nemes lelküen
Elrágta kötelét.

10 forint, vagy a szárnyas kaput.

Adós volt a szabólegény
Tiz osztrák forinttal.
„Ad meg schneider, mert adózol
Érte a holmiddal.“

„Jaj, mit tegyek, hová legyek?
Adjál kölcsön Panni! —
„Kincsem nincsen! — Hütlen kigyó!
Most akarsz elhagyni? —

Adósságomat... szivemet...
Temetem Dunába!
Panni a pesztonka siet
A schneider nyomába.

Már a lánchid karfáitól
Vesz bucsut a legény —
Ugrik; kabát szárnyát Panni
Megkapja hevenyén.

Forróan süt a lánchidra
Kánikula napja.
Szabólegény a kedvesét
Sirva csókolgatja.

Az irodalmi kamaszokhoz.

Caesárok! (bár kutyát is hínak
Igy, én értem a rómait.)
E néhány sor poéma rátok
Követ avagy sárt nem hajit.
Aladár, Sándor és Emilke!
Azon kétkedni nem lehet,
Hogy a Rubicont átugrátok,
Azaz: sokat verseltetek.

Hanem fogaitok sövényén
E szó repült ki, mint a nyil:
(Polyvává csépelt régi szalma!)
Aut Caesar aut nihil!
A cél elérve, tettetek is
A mit csak ész, kar tenni bír;
Caesarrá ugyan nem nővétek,
Hanem hát lettetek — nihil.

A gőzsikló előtt.

Szép volt Széchenyitől a terv! A merész gép egy perc alatt feljut a magas tetőre. Oh Budavár! mért nem lehet gőzsiklón feljutni a Heliconra is!

G. J.
vidéki költő.

Icig szomszéd és Mihály gazda diskurszusa.

Mihály gazda: Ni ni Icig szomszéd! mondja meg csak nekem, hogy az a mi principálisunk miért adott a Matyinak hat hétre vakátziót?

Icig szomszéd: Bizonyosan azért hallja hkend! hogy az általános krachot khiheverje.

Mihály: Hát aztán mit mondanak ehhez a strájkhoz az előfizetők?

Icig: Azt fogják mondani, Mihály gazda! hogy nagyon bölcsen cselekedte; hiszen a szerkesztőnek is lehet egy kis szabadságidőt élveznie ily 33 foku kánikuláris napokban, mikor a vicc is megsül a fejében.

Mihály: Legalább nem foghatja rá a publikum, hogy születlen.

Ludas Matyi eredeti okmánytára.

Szerelmes levél.

Imádott völgyem!

Kaptafám letevésének és kézlábi mosványkodásomnak mütüneménye után, miközben és alatt a balbordámhoz nött ketyegő húsdarab: a szivem, hangos kalapálásban tört ki, eszméimet rád irányoztam, és miképen és mirevaló nézvest nóbli lábtyumüvészhez illő, terjedelmeset cukrottam, csuklottam akarván mondani.

Emez siralmas állapotom — potom! — ban ugyanis, mikor kebelvölgyem, kisuvixolt bajszom csalkos királynöje, téged!!! darabszámra, akarván helyre igazitani hétszámra sem láthatlak, (ez azér jött a számra, mert én darab számra dolgozom) — csuklásom éppen nem csodálatos.

Neked otthon kell guggolni, és engem se ereszt be a nassága tehozzád, emiatt az sós könyecsöppek vastagon is hullanak a börre, talpra, és szurokkal kifeketitett fonálra.

Sóhajtványozásaim kiváltképen vasárnap ebéd után nagyok, ámbátor igen féltem a nadrágszijjamat.

Ezenséges mostand elmondott és saját kezeimmel leirt és kompónált levelemet bevégezvén, Istennek ajánllak. Óh cicuskám! mikor csólkolhatlak augusztusban Szaxonföldön.

Brühanek Vencel,
udvarló cipész.

Zsiga pósta.

Azoknak a kiknek: Többek által felkérettünk részint szóval részint levélben, hogy ha előfizetésük lejár, és megrendelésük a rendes időre benem érkeznének, azért csak küldjük lapunkat folytonosan, eleget fognak tenni utófizetéseikkel; mások határnapokat tüztek ki, melyek már rég elmultak, s ugy látszik, hogy erről egészen megfeledkeztek. Kik legyenek ez egyének? ha e sorokat elolvassák, mindenesetre magukra ismernek és emlékezetükbe jő kötelességük. Kérjük is, a kik találva érzik magukat, hogy a sziveséggel ne éljenek vissza; október 1-őig, meddig lapunk szünetel, leróhatják. Ellenkező esetben mi is oly drasztikus szerhez kénytelenettetünk nyulni, mint a „Népzászlója" mely bizonyos országos képviselöt hetek óta nyilvánosan hiv fel, hogy lap megrendelése folytán támadt kötelezettségének sziveskedjék már valahára eleget tenni.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Mészáros Károly

Pest, 1873. Nyomatott Neuer I.nál.